

בעולם הערבי מפנימים את השינוי

written by מאיר בן שבת | 25.10.2026

יממה לפני הבחירות לכנסת ה-26, הדריכות והמתח מגיעים לשיא לא רק בישראל, אלא ברחבי המזרח התיכון כולו. כל הגורמים באזור עוקבים מקרוב אחר המרוץ הצמוד בין שני הגושים, אך נזהרים מלנקוט עמדות פומביות; זאת מחשש שכל אמירה או התערבות ינוצלו בקמפיינים הפנימיים וייצרו אפקט בומרנג.

מי שעוקב אחר הדיווחים בעולם הערבי עשוי להיות מופתע מהבקיאות הרבה שמגלים כלי התקשורת המובילים ¹ לא רק במפת המפלגות ובדינאמיקה הפנימית בגושים, אלא גם בהשפעות אחוז החסימה, בממצאי הסקרים ובתנודות הציבור הישראלי.

בקרב הפרשנים ניכרת תמימות דעים בנוגע לתזוזה ימינה של החברה הישראלית בעקבות המלחמה. "הבחירות אינן צפויות לשנות באופן מהותי את היחס לסוגיות האזוריות", כתב האנליסט ג'ורג' קפיירו במאמר שפורסם ברשת המדיה הבריטית "The New Arab". להערכתו, המערכת הפוליטית והמיינסטרים בישראל מאוחדים בגישתם הביטחונית הבסיסית כלפי איראן, לבנון והפלסטינים.

ואמנם, הלחץ הציבורי הגובר בישראל סביב כל שינוי במדיניות הביטחונית בעזה ובלבנון הוא אחד הביטויים לשינוי העמוק שחל בדעת הקהל. מאז אירועי שבעה באוקטובר ומלחמת "חרבות ברזל", הממשלה והדרג הצבאי נתונים תחת זכוכית מגדלת ציבורית קפדנית. כל הסדר או תזוזה שאינם מבטיחים שינוי יסודי במציאות נתפסים כאיום על הישגי המלחמה. התחושה בקרב חלקים נרחבים בציבור היא שהסדרים זמניים אינם אלא חבל הצלה שמאפשר לאויב לשרוד ולשקם את כוחותיו לקראת ההתנגשות הבלתי נמנעת הבאה. ביטוי מובהק לכך ניתן בסקרים שונים סביב החלופות לטיפול בסוגיית עזה ולהסדר מדיני עם הפלסטינים.

הספקנות באשר לסיכויים שהבחירות יחוללו שינוי משמעותי חלחלה עמוקות לעולם הערבי. "מה שהמפלגות הישראליות אינן אומרות לציבור שלהן הוא ששינויים אזוריים ובינלאומיים יכריחו את ממשלתן להתמודד פוליטית עם נושא זה" ² כתב שלשום (שבת) וסאם אבו שמאללה באתר "אל-מיאדין" הלבנוני, במה שנראה כהבעת תקווה יותר מאשר כפרשנות ריאלית.

ניתן להניח שדווקא בחמאס בעזה סופרים את הימים עד לסיום הבחירות אצלנו. שם מעריכים כי לארה"ב ולקהילה הבינלאומית יהיה קל יותר לרסן את ישראל ולדרוש ממנה לקדם את תוכנית טראמפ, כאשר שיקולי הקמפיין הפנימיים כבר לא יהיו רלוונטיים. הם שואבים עידוד מהדיווחים בתקשורת על ההכנות להקמת כוח שיטור פלסטיני שהושהו בגלל מערכת הבחירות, כמו גם מההצהרות האופטימיות של מחלקת המדינה האמריקנית על גיבוש תוכנית שיקום מקיפה במסגרת עיצוב עתידה של רצועת עזה.

התרחיש הקשה ביותר בראייתם של גורמי הטרור הוא שוויון מוחלט בין הגושים. תוצאה כזו תוביל לסבב בחירות נוסף, שמשמעותו הקפאת כל אותן תוכניות מדיניות בינלאומיות, בזמן שצה"ל ימשיך להכות בארגון כמעט באין מפריע.

החזית האיראנית ונקודת הרתחה

בחזית האיראנית המתח נמצא בשיאו. היחסים בין ארצות הברית לאיראן קרובים לנקודת רתיחה, ומלווים בחשש ממשי מחידוש הלחימה בזמן הקרוב. ההסלמה ברטוריקה בין הצדדים מגיעה במקביל לדיווחים על כוונות איראניות לפגוע בדיפלומטים אמריקניים, ומנגד ² על השלמת תוכניות מבצעיות מתקדמות בווינגטון. בהמתנה לתוצאות הבחירות, הן בארה"ב והן בישראל, כל השחקנים חוששים מהפתעות, פועלים לשיפור עמדות ומנסים לזהות הזדמנויות בשטח.

"אולי נעשה עוד מבצע 'זעם אדיר' קטן, או שהם (האיראנים) יסכימו (לעסקה)", אמר הנשיא טראמפ בעצרת בפלורידה ביום שישי, והוסיף: "אם הם חכמים, הם פשוט יגידו 'בואו נעשה עסקה', אבל אני בספק אם הם יעשו את זה".

אם לשפוט על פי התנהגותו, המשטר באיראן עדיין אינו מרגיש עם הגב לקיר. לא רק שאינו מגמיש את עמדותיו, אלא שהוא מתנהל מתוך תחושת ביטחון ביכולתו לעמוד מול איומי ארה"ב ולשחוק את עמדת טראמפ. במציאות כזו, סכנת ההתלקחות גבוהה, והגברת המוכנות הישראלית לכל התרחישים היא מחויבת המציאות.

היד שמנענת את העריסה

הניסיונות של השחקנים באזור להשפיע על המציאות בישראל אינם מוגבלים רק לציפייה פסיבית לתוצאות הקלפי, אלא מתורגמים לעיתים קרובות לניסיונות להבערת השטח. "פיגוע המוני, מתוכנן וכנראה מודרך מבחוץ" ³ כך תיאר ראש הממשלה בנימין נתניהו את מזימתה של חוליית המחבלים מחברון, שבהיתקלות עימה נהרגו שני חיילי צה"ל, סמל-ראשון רון יונתן רויטמן וסמל יובל שי סוילס הי"ד.

המחבלים יצאו לדרכם ברכב בעל לוחית רישוי ישראלית. להערכת גורמי צבא, הם תכננו לעלות על כביש 35 כדי להמשיך לעומק המדינה ולבצע פיגוע המוני. בעקבות הצבת מחסום ארעי על ידי לוחמי גדוד "ארי" של פיקוד העורף, הבינו המחבלים כי לא יוכלו להגיע לציר והפנו את נשקם לעבר הכוח. בתושייתם של הלוחמים נמנע פיגוע חמור בהרבה נגד אזרחים.

פיגוע מתוכנן בנשק תקני, שנעשה בעידוד או בתמיכה של גורמים מחו"ל, הוא מסוג האירועים שעל שב"כ לזהות ולסכל מבעוד מועד, וחזקה על הארגון שיפיק את הלקחים הנדרשים.

המבצע שצה"ל ושב"כ החלו לנהל בעיר חברון בעקבות הפיגוע הוא צעד מתבקש. מעבר לפגיעה המיידית בתשתיות הטרור, הוא מעביר מסר הרתעתי חד: מי שיפעיל נגדנו טרור בסגנון עזתי ⁴ יטופל על ידי ישראל כמו בעזה. עם זאת, אין די בטיפול בתשתית המקומית בלבד. הרמזים

הגוברים בעניין מעורבות מפקדת חמאס בחו"ל מחייבים לטפל בצינורות ההכוונה הללו בטורקיה או בכל מקום אחר. למערכת הביטחון יש את הכלים המתאימים להתמודד גם עם האתגר הזה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 26 באוקטובר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.